GERECHTSHOF
COUR DE JUSTICE

ARREST (Tweede Kamer)

30 september 2025

in zaak C 2024/22

Tussen:

Institut National de l'Origine et de la Qualité (INAO) (établissement public administratif)

En:

Groupe LFE BV

Procestaal: Nederlands

ARRÊT (Deuxième Chambre)

30 septembre 2025

dans l'affaire C 2024/22

Entre :

Institut National de l'Origine et de la Qualité (INAO) (établissement public administratif)

Et :

Groupe LFE BV

Langue de la procédure : le néerlandais

GERECHTSHOF
COUR DE JUSTICE

Arrest van 30 september 2025

in zaak C 2024/22

gewezen door de Tweede Kamer van het Benelux-Gerechtshof

Tussen:

Institut National de l'Origine et de la Qualité (INAO) (établissement public administratif), gevestigd te Montreuil, Frankrijk,

verzoekende partij,

hierna: verzoekster,

vertegenwoordigd door Mr. O. Vrins en Mr. N. Clarembeaux, advocaten, gevestigd te Brussel, België,

en:

BV Groupe LFE, gevestigd te Maartsendijk, Nederland,

verwerende partij,

hierna: verweerster,

vertegenwoordigd door de heer G. Rubens, gemachtigde, gevestigd te Amersfoort, Nederland.

A. Voorgeschiedenis van het geding

1 Op 30 juni 2022 heeft verweerster bij het BBIE[1] een aanvraag ingediend voor inschrijving van het Benelux-woordmerk “SEX en Provence” (hierna: ‘het Teken’) voor de volgende waren in de klasse 33:

- Wijnen met beschermde oorsprongsbenaming “Côtes de Provence, Coteaux d'Aix-en Provence”, “Coteaux varois en Provence”, en “Les Baux de Provence”.

2 Het BBIE heeft deze aanvraag onder nummer 1466730 in behandeling genomen.

3 Op 7 september 2022 heeft verzoekster oppositie ingesteld tegen de inschrijving van het Teken, op basis van de beschermde oorsprongsbenaming “Coteaux d’Aix-en-Provence” (hieronder: ‘de BOB’). Die BOB werd geregistreerd onder het dossiernummer BOB-FR-A0159 voor: ‘Wijn’. Daarbij is ingevolge de artikelen 104 en 107 van de EU-Vo nr. 1308/2013[2] de voorrang ingeroepen van een beschermde wijnnaam uit Frankrijk met als voorrangsdatum 18 september 1973.

Verzoekster steunde haar oppositie op artikel 2.2ter, lid 3, sub c, van het BVIE[3], samen gelezen met artikel 103, lid 2, sub a), onder i en ii, en sub b) en c), van de EU-Vo nr. 1308/2013.

4 Het BBIE heeft bij beslissing van 31 mei 2024 de oppositie afgewezen en beslist dat het Teken wordt ingeschreven. Het BBIE heeft daarbij, beknopt weergegeven, het volgende overwogen:

- De aanvraag van het Teken is van een latere datum dan de aanvraag van de BOB, nu die laatste al sinds september 1973 ingeschreven is.
- Verzoekster is gerechtigd de rechten uit te oefenen die voortvloeien uit de BOB ‘Coteaux d’Aix-en-Provence’.
- Verzoekster kan daarom op grond van artikel 2.2ter, lid 3, sub c), van het BVIE de BOB ‘Coteaux d’Aix-en-Provence’ inroepen tegen het Teken. Het Teken moet worden geweigerd als sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 103, lid 2 van EU-Vo nr. 1308/2013.
- De BOB en het Teken stemmen visueel, auditief en begripsmatig in zekere mate met elkaar overeen.
- De waren van de BOB en het Teken zijn identiek.
- Een direct of indirect gebruik door het Teken van de BOB vereist dat vastgesteld wordt dat er een bijzonder hoge mate van overeenstemming, grenzend aan identiteit, bestaat tussen de conflicterende tekens. Dat is in deze zaak niet het geval, zodat er geen sprake is van een gebruik in de zin van artikel 103, lid 2, a), van de EU-Vo nr. 1308/2013.

---

[1] Het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom.
[2] EU-Verordening nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten en tot intrekking van de Verordeningen (EEG) nr. 922/72, (EEG) nr. 234/79, (EG) nr. 1037/2001 en (EG) nr. 1234/2007 van de Raad.
[3] Het Benelux-Verdrag inzake de Intellectuele Eigendom (merken en tekeningen of modellen).

- Het Teken kan bij de relevante Europese consument een voldoende rechtstreeks en duidelijk verband oproepen met de waren die onder de BOB begrepen zijn zodat het Teken kan worden beschouwd als een ‘voorstelling’ in de zin van artikel 103, lid 2, b), van de EU-Vo nr. 1308/2013. Evenwel is de inschrijvingsaanvraag van het Teken beperkt tot wijnen met de vier, in punt 1 opgesomde, BOB’s zodat gegarandeerd wordt dat de waren die worden verhandeld onder het Teken, uit het betrokken geografische gebied afkomstig zijn en voldoen aan het productdossier van de BOB “Coteaux d’Aix-en-Provence”. Bijgevolg is er geen inbreuk op artikel 103, lid 2, sub b), van de EU-Vo nr. 1308/2013.
- Door de beperking van de waren waarvoor de inschrijving van het Teken wordt gevraagd tot de vier (in punt 1 genoemde) BOB’s, is er geen sprake van een onjuiste of misleidende aanduiding in de zin van artikel 103, lid 2, sub c), van de EU-Vo nr. 1308/2013 aangezien het Teken geen verkeerde indruk wekt over de herkomst van de waar.
- Normen inzake marketing of reclame aangaande alcoholhoudende dranken zijn niet relevant om te beoordelen of het Teken onjuiste of misleidende aanduidingen bevat.
- Uit de verwijzing van het Teken naar ‘seks’ kan niet worden afgeleid dat de wijnen van de ingeroepen BOB hierop enige positieve, dan wel negatieve invloed hebben, zodat het geen onjuiste of misleidende aanduiding kan inhouden aangaande het betrokken product en de BOB. Het betwiste Teken kan dus geen verkeerde indruk wekken over de aard of de wezenlijke hoedanigheden van de waar.

B. Procedure voor het Hof

5 Verzoekster heeft tegen de genoemde beslissing van het BBIE van 31 mei 2024 beroep ingesteld middels een verzoekschrift, vergezeld van bewijsstukken, dat bij het Benelux-Gerechtshof (hierna: het hof) is ingekomen op 31 juli 2024. Zij verzoekt het hof om de beslissing van het BBIE te vernietigen, de merkaanvraag voor alle betrokken waren te weigeren en verweerster te veroordelen tot de kosten.

6 Verweerster heeft geen geschreven argumentatie, noch bewijsstukken, ingediend.

7 De zaak werd mondeling behandeld op 27 februari 2025.

8 De procestaal is het Nederlands.

C. Beroepsgronden en verweermiddelen

Beroepsgronden

9 Verzoekster sluit zich aan bij het standpunt van het Bureau dat het Teken een ‘voorstelling’ vormt van de BOB in de zin van artikel 103, lid 2, sub b), van de EU-Vo nr. 1308/2013. Voor het overige betwist verzoekster de bestreden beslissing op grond van de volgende, beknopt weergegeven, argumenten:

- Het Teken vormt een ‘gebruik’ in de zin van artikel 103, lid 2, sub a), van de EU-Vo nr. 1308/2013.
- Dat het Teken de woorden van de BOB “Coteaux d’” niet bevat, staat daar niet aan in de weg. “Coteaux d’” is immers slechts een beschrijvende term en het significante deel van de BOB is “Aix-en-Provence”. Het Teken is fonetisch en visueel nagenoeg identiek aan dat significante deel van de BOB, dat wordt uitgesproken als “ex en provence”. Deze zeer grote overeenstemming tussen de BOB en het Teken is opzettelijk, verweerster heeft duidelijk een woordspeling willen maken.
- Het BBIE heeft al erkend dat het Teken een gebruik uitmaakt van de BOB door aan verweerster de eis te stellen dat de aanvraag zou worden beperkt tot wijnen die onder specifieke beschermde oorsprongsbenamingen vallen (in plaats van de oorspronkelijke aanvraag die op alle ‘wijnen’ sloeg).
- Indien er geen ‘gebruik’ is, dan vormt het Teken minstens een ‘voorstelling’ van de BOB (artikel 103, lid 2, sub b), van de EU-Vo nr. 1308/2013), zoals het BBIE heeft aanvaard. Bij dit gebruik wordt het uitbuiten, aantasten (verzwakken) of verwateren van de reputatie vermoed.
- Het Teken wordt per definitie gebruikt voor waren die niet in overeenstemming zijn met de kwaliteitsvereisten waaraan de waren van de BOB moeten voldoen, aangezien het ook waren omvat die vallen onder de andere beschermde oorsprongsbenamingen “Coteaux varois en Provence”, “Côtes de Provence” en “Les Baux de Provence”, met andere karakteristieken. Dit is in strijd met artikel 103, lid 2, sub a), onder i), van de EU-Vo nr. 1308/2013.
- Het Teken tast de reputatie van de BOB aan of verwatert die (artikel 103, lid 2, sub a), onder ii), van de EU-Vo nr. 1308/2013). Het verwijst immers naar ‘seks’ of ‘seksuele activiteiten in de Provence’ en houdt daardoor een conceptuele betekenis in die schadelijk is voor de reputatie van de BOB. De consument zal noodzakelijkerwijze een verband leggen tussen seks en de BOB, evenals met de erdoor beschermde waren.
- Regels en richtlijnen in verband met de communicatie waarin een verband wordt gelegd tussen seks en alcohol – die er meer bepaald toe strekken dergelijke associaties te verbieden of beperken – bevestigen de gevoeligheid van de door de BOB beschermde producten voor de associatie met seks. Die regels en richtlijnen zijn wel degelijk van belang nu een merk meerdere functies heeft, waaronder een communicatie- en reclamefunctie. Een gebruik van het Teken als merk zou bijgevolg een overtreding van die regels en richtlijnen meebrengen.
- Het Teken buit de reputatie van de BOB uit (artikel 103, lid 2, sub a), onder ii), van de EU-Vo nr. 1308/2013). De reputatie en de herkomstaanduiding van de BOB worden door het Teken immers omgebogen naar een merk waardoor die reputatie zal worden toegeschreven aan de specifieke onderneming en waren van de merkhouder. De merkhouder zal zo profiteren van de hoge kwaliteitsverwachtingen die aan de BOB kleven.

- Zodra vastgesteld wordt dat een Teken een ‘voorstelling’ is van de BOB (zoals het BBIE heeft gedaan), volgt daaruit op zich dat een inbreuk op artikel 103, lid 2, sub b), van de EU-Vo nr. 1308/2013 voorligt. Het BBIE heeft die conclusie ten onrechte niet getrokken door voorwaarden aan die bepaling toe te voegen.

Verzoekster vermeldt in haar verzoekschrift niet meer expliciet artikel 103, lid 2, sub c), van de EU-Vo nr. 1308/2013 als grond om de registratie van het Teken als merk te weigeren. In haar mondelinge toelichting ter zitting gaf verzoekster evenwel aan dat die rechtsgrond nog steeds ingeroepen wordt, maar dat de argumentatie omtrent het misleidende karakter van het Teken verwerkt is in haar uiteenzetting aangaande artikel 103, lid 2, sub a), van de EU-Vo nr. 1308/2013.

Verweermiddelen

10 Verweerster heeft, zoals gezegd, enkel mondeling standpunt ingenomen ter zitting van 27 februari 2025, hoewel de procedure voor deze kamer van het hof schriftelijk is (artikelen 4.8 en 1.30 van het Reglement op de procesvoering). De argumentatie van verweerster wordt hier dan ook niet weergegeven.

D. Beoordeling

1. Ontvankelijkheid van het beroep

11 Het beroep is ontvankelijk aangezien het bij verzoekschrift is ingesteld binnen twee maanden na de kennisgeving van de bestreden beslissing van het BBIE, zoals voorgeschreven door artikel 1.15bis BVIE en de artikelen 4.2 en 4.3 van het Reglement op de procesvoering.

2. Ten gronde

Toepasselijke regelgeving

12 Het BBIE en verzoekster menen dat artikel 103 EU-Vo nr. 1308/2013, zoals die bepaling luidde na wijziging ervan bij EU-Vo nr. 2021/2117[4], van toepassing is op de huidige vraag of de BOB “Coteaux d’Aix-en-Provence” zich verzet tegen de registratie van het Teken als merk.

Die bepaling werd evenwel gewijzigd door artikel 84, punt 6), van de EU-Vo nr. 2024/1143[5]. Artikel 103 van de EU-Vo nr. 1308/2013 verwijst – voor de

[4] Verordening (Eu) 2021/2117 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1308/2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten, (EU) nr. 1151/2012 inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen, (EU) nr. 251/2014 inzake de definitie, de aanduiding, de aanbiedingsvorm, de etikettering en de bescherming van geografische aanduidingen van gearomatiseerde wijnbouwproducten en (EU) nr. 228/2013 houdende specifieke maatregelen op landbouwgebied ten behoeve van de ultraperifere gebieden van de Unie.

[5] Verordening (EU) 2024/1143 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende geografische aanduidingen voor wijn, gedistilleerde dranken en landbouwproducten, evenals gegarandeerde traditionele specialiteiten en facultatieve kwaliteitsaanduidingen voor

bescherming van oorsprongsbenamingen – nu naar de artikelen 26 tot 31 en 35 en 36 van de EU-Vo nr. 2024/1143. De beschermingsbepalingen van het voormalige artikel 103, lid 2, van de EU-Vo nr. 1308/2013 zijn nu aldus – enigszins gewijzigd – opgenomen in artikel 26, lid 1, van de EU-Vo nr. 2024/1143.

De mogelijke sancties ten aanzien van merken die in strijd zouden zijn met de bescherming die een oorsprongsbenaming geniet op grond van de genoemde (oude en nieuwe) bepalingen – namelijk het weigeren van de registratie van een merk of de nietigverklaring ervan – liggen niet langer vervat in artikel 102 van de EU-Vo nr. 1308/2013 maar in artikel 31 van de EU-Vo nr. 2024/1143. Artikel 31, leden 1 tot 3, van de EU-Vo nr. 2024/1143 luiden:

> "*1. Een aanvraag tot registratie van een merk waarvan het gebruik in strijd zou zijn met artikel 26, wordt afgewezen indien de aanvraag tot registratie van het merk wordt ingediend na de datum waarop de aanvraag tot registratie van de geografische aanduiding bij de Commissie is ingediend.*
>
> *2. Uniemerken die in strijd met lid 1 zijn geregistreerd, worden nietig verklaard door het EUIPO en nationale merken die in strijd met lid 1 zijn geregistreerd, worden nietig verklaard door de bevoegde nationale autoriteiten.*
>
> *3. Een merk waarvan het gebruik in strijd is met artikel 26, maar dat vóór de datum van indiening van de aanvraag tot registratie van de geografische aanduiding bij de Commissie, is aangevraagd, ingeschreven of door gebruik te goeder trouw op het grondgebied van de Unie is verworven, mag, indien de desbetreffende wetgeving in die mogelijkheid voorziet, niettegenstaande de registratie van een geografische aanduiding, verder worden gebruikt en vernieuwd, mits er geen gronden voor nietigheid of vervallenverklaring van het merk uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/2436 of Verordening (EU) 2017/1001 bestaan. In dergelijke gevallen is het gebruik van de eenmaal geregistreerde geografische aanduiding en van het betrokken merk toegestaan.*"

13 De genoemde wijzigingen zijn van toepassing sinds 13 mei 2024. Dat wil zeggen: na de aanvraag tot registratie van het Teken als merk en de indiening van de oppositie maar vóór de beoordeling van de oppositie van verzoekster tegen die registratie.

14 Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hieronder: 'het HvJEU') heeft – ten aanzien van analoge bepalingen, namelijk de artikelen 16 en 23 van de EG-Verordening nr. 110/2008 van 15 januari 2008 betreffende de definitie, de aanduiding, de presentatie, de etikettering en de bescherming van geografische aanduidingen van gedistilleerde dranken en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 1576/89 van de Raad[6] – geoordeeld dat de nieuwe bepalingen omtrent de

---

landbouwproducten, tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1308/2013, (EU) 2019/787 en (EU) 2019/1753 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1151/2012.

[6] Op heden zijn die bepalingen vervat in de artikelen 21 en 36 van de Verordening (EU) 2019/787 van 17 april 2019 betreffende de definitie, omschrijving, presentatie en etikettering van gedistilleerde dranken, het gebruik van de namen van gedistilleerde dranken in de presentatie en etikettering van andere levensmiddelen en de bescherming van geografische aanduidingen van

bescherming van een geografische herkomstaanduiding onmiddellijk gelden en dus ook moeten toegepast worden op de beoordeling van een aanvraag tot inschrijving van een merk die dateert van vóór de inwerkingtreding van die beschermingsbepalingen.[7]

Het HvJEU kwam tot die conclusie op basis van de vaststelling dat merken die in strijd zouden zijn met de (nieuwe) beschermingsbepalingen niet alleen stuiten op een registratieweigering maar op die grond ook nietig kunnen verklaard worden. Voorts leidde het HvJEU uit het bestaan van een uitzonderingsbepaling ten behoeve van merken die ouder zijn dan de bescherming van de geografische herkomstaanduiding, af dat de algemene regel van nietigverklaring van toepassing is op alle andere merken, dus ook merken die werden ingeschreven vóór de inwerkingtreding van de nieuwe bepalingen. Het HvJEU oordeelde tevens dat de rechtszekerheid niet ondermijnd werd door de onmiddellijke toepassing van de nieuwe bepalingen omdat zij in wezen een overname waren van regels die al deel uitmaakten van het Unierecht.

15 In deze zaak komt dit hof – met toepassing van de in het vorige punt uiteengezette principes – tot een gelijkaardige conclusie aangaande de nieuwe bepalingen in de EU-Vo nr. 1308/2013 en de EU-Vo nr. 2024/1143.

Uit het hierboven geciteerde artikel 31 van die Verordening blijkt dat een merk dat onverenigbaar zou zijn met de bepaling ter bescherming van de oorsprongsbenamingen (namelijk artikel 26, lid 1, van die Verordening), niet alleen niet geregistreerd mag worden, maar ook nietig kan worden verklaard. Voorts bevat artikel 26, lid 3, van de EU-Vo nr. 2024/1143 een uitzonderingsregel ten behoeve van bepaalde (aan de oorsprongsbenaming voorafgaande) merken waaruit kan worden afgeleid dat de andere merken onderworpen worden aan de algemene regel en mogelijkheid van nietigverklaring. Ten slotte is de beschermingsbepaling van artikel 26, lid 1, van de EU-Vo nr. 2024/1143 zeer sterk gelijkend op die van het oude artikel 103 van de EU-Vo nr. 1308/2013, zodat er geen sprake is van een nieuwe rechtsregel waardoor de merkaanvrager zou kunnen worden verrast.

- Het hof concludeert dat de aangevraagde registratie van het Teken in verhouding met de ingeroepen BOB in deze zaak niet moet worden beoordeeld op grond van de bescherming die het voormalige artikel 103, lid 2, van de EU-Vo nr. 1308/2013
- als gewijzigd bij EU-Vo nr. 2021/2117
- aan die BOB bood, maar wel overeenkomstig de in artikel 26, lid 1, van de EU-Vo nr. 2024/1143 vervatte bescherming van de BOB.

16 Voor een goed begrip en ter verduidelijking van de hierboven al aangegeven gelijkenis tussen beide bepalingen worden ze hieronder geciteerd:

---

gedistilleerde dranken, het gebruik van ethylalcohol en distillaten uit landbouwproducten in alcoholhoudende dranken, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 110/2008

[7] HvJEU 14 juli 2011, C-4/10 en C-27/10 (Bureau national interprofessionel du Cognac), ECLI:EU:C:2011:484.

Artikel 103, lid 2, van de EU-Vo nr. 1308/2013 luidde als volgt:

"Beschermde oorsprongsbenamingen en beschermde geografische aanduidingen, alsmede de wijnen die deze beschermde namen overeenkomstig het productdossier dragen, worden beschermd tegen:

a) elk direct of indirect commercieel gebruik van die beschermde naam, met inbegrip van het gebruik voor als ingrediënt gebruikte producten:

i) voor vergelijkbare producten die niet in overeenstemming zijn met het bij de beschermde naam horende productdossier, of

ii) voor zover dat gebruik neerkomt op het uitbuiten[, verzwakken of verwateren][8] van de reputatie van een oorsprongsbenaming of een geografische aanduiding;

b) elk misbruik, elke nabootsing of elke voorstelling, zelfs indien de werkelijke oorsprong van het product of de dienst is aangegeven of indien de beschermde naam is vertaald, getranscribeerd of getranslitereerd of vergezeld gaat van uitdrukkingen zoals „soort", „type", „methode", „op de wijze van", „imitatie", „smaak", „zoals" en dergelijke, ook indien die producten als ingrediënt worden gebruikt;

c) elke andere onjuiste of misleidende aanduiding met betrekking tot de herkomst, de oorsprong, de aard of de wezenlijke kenmerken van het product op de binnen- of buitenverpakking of in reclamemateriaal of documenten betreffende het betrokken wijnproduct, alsmede het verpakken in een recipiënt die aanleiding kan geven tot misverstanden over de oorsprong van het product;

d) andere praktijken die de consument kunnen misleiden aangaande de werkelijke oorsprong van het product."

Artikel 26, lid 1, van de EU-Verordening nr. 2024/1143 bepaalt nu:

"*In het Unieregister van geografische aanduidingen ingeschreven geografische aanduidingen worden beschermd tegen:*

a) elk direct of indirect commercieel gebruik van de geografische aanduiding voor producten die niet onder de registratie vallen, indien die producten vergelijkbaar zijn met de onder die naam geregistreerde producten of wanneer het gebruik van die geografische aanduiding voor een product of dienst de reputatie van een beschermde naam uitbuit, afzwakt, verwatert of schaadt, ook wanneer die producten als ingrediënt worden gebruikt;

b) elk misbruik, elke nabootsing of elke voorstelling, zelfs indien de werkelijke oorsprong van de producten of diensten is aangegeven of indien de beschermde naam is vertaald, getranscribeerd of getranslitereerd of vergezeld gaat van uitdrukkingen als "soort", "type", "methode", "op de wijze van", "imitatie", "smaak", "zoals" en dergelijke, ook wanneer die producten als ingrediënt worden gebruikt;

c) elke andere valse of misleidende aanduiding met betrekking tot de herkomst, de oorsprong, de aard of de wezenlijke hoedanigheden van het product die wordt gebruikt op de binnen- of buitenverpakking, op reclamemateriaal of in documenten of informatie op online-interfaces betreffende het betrokken

[8] Deze woorden staan niet in de geconsolideerde Nederlandstalige versie van de geciteerde bepaling maar wel in alle andere taalversies ervan, zoals Verzoekster correct uiteenzet. Zij moeten bijgevolg ook voor de Nederlandstalige versie worden beschouwd als zijnde inbegrepen."

product, alsook het gebruik van een recipiënt die een valse indruk aangaande de oorsprong van het product kan wekken;
d) andere praktijken die de consument kunnen misleiden aangaande de werkelijke oorsprong van het product."

Gelet op de onmiskenbare continuïteit tussen beide bepalingen, behoudt de rechtspraak van het HvJEU inzake het voormalige artikel 103, lid 2, van de EU-Vo nr. 1308/2013 of analoge bepalingen, haar relevantie voor de interpretatie van het huidige artikel 26, lid 1, van de EU-Vo nr. 2024/1143.

Gebruik van een beschermde oorsprongsbenaming.

17 Voor alle praktijken die artikel 26, lid 1, a), van de Eu-Vo nr. 2024/1143 viseert, is de eerste cruciale voorwaarde dat er sprake is van een gebruik van de BOB. Het HvJEU heeft de drempel om van een gebruik in de zin van die bepaling te spreken hoog gelegd, gelet op de systematiek van de gehele beschermingsbepaling, meer bepaald om te vermijden dat de andere letteronderdelen van de beschermingsbepaling hun zelfstandige inhoud of belang zouden verliezen.[9] Er ligt volgens het HvJEU slechts een dergelijk 'gebruik' voor indien het litigieuze teken gebruik maakt van de beschermde geografische aanduiding, zoals die werd geregistreerd, of in een vorm die vanuit fonetisch en/of visueel oogpunt daarbij zeer nauw aansluit.[10] Het HvJEU vereist een, uit visueel en/of fonetisch oogpunt, "*bijzonder hoge, aan identiteit grenzende mate van overeenstemming tussen de conflicterende tekens*" om tot de aanwezigheid van het bedoelde 'gebruik' te kunnen besluiten.[11]

18 De BOB die verzoekster inroept is: "Coteaux d'Aix-en-Provence". Wil men in het litigieuze Teken een gebruik van die BOB zien, dan moet dat Teken identiek zijn of in zeer hoge mate overeenstemmen met die BOB. Dat vereiste verzet zich tegen de methode van verzoekster die erin bestaat dat de BOB in diverse delen wordt gesplitst om daaruit het vermeende significante deel – met name: 'Aix-en-Provence' – te selecteren en enkel dat significante deel te vergelijken met het Teken.

Een dergelijke opsplitsing vervormt immers de BOB en leidt ertoe dat niet meer de BOB zoals die werd geregistreerd, als toetssteen wordt gebruikt, maar slechts een onderdeel ervan – een onderdeel dat op zich geen BOB is. De door verzoekster gehanteerde methode is ook in strijd met de betekenis en inhoud van de ingeroepen BOB. De plaatsnaam 'Aix-en-Provence' is op zich immers niets meer dan een plaatsaanduiding. Het is slechts door toevoeging van 'Coteaux d'' dat de identificatie van wijn en de specifieke plaats waar die wordt gemaakt (bepaalde heuvels rond Aix-en-Provence), ontstaat.

---

[9] Vergelijk: HvJEU 17 december 2020 (Morbier), C-490/19, ECLI:EU:C:2020:1043, punten 24 en 25; HvJEU 9 september 2021, C-783/19 (Champanillo), ECLI:EU:C:2021:713, punt 40.
[10] Vergelijk: HvJEU 7 juni 2018, C-44/17 (Scotch Whisky Association), ECLI:EU:C:2018:415, punten 29, 31 en 39 (over de analoge bepaling in artikel 16 van de EG-Vo nr. 110/2008).
[11] HvJEU 9 september 2021, C-783/19 (Champanillo), ECLI:EU:C:2021:713, punt 38.

De ingeroepen BOB mag bij de beoordeling van de vraag of er sprake is van een gebruik in de zin van artikel 26, lid 1, a), van de EU-Vo nr. 2024/1143 dan ook niet opgedeeld worden maar moet als één onlosmakelijk geheel in ogenschouw worden genomen. Enkel in die vorm vervult de BOB immers haar rol, namelijk de aanduiding van wijnen die specifieke kwaliteiten hebben doordat zij afkomstig zijn uit de betrokken streek én doordat zij voldoen aan de in het productdossier van de BOB opgelegde productievoorwaarden.

Bijgevolg moet het Teken “SEX en Provence” geplaatst worden tegenover de BOB “Coteaux d’Aix-en-Provence” en moet nagegaan worden of het eerste gebruik maakt van het tweede doordat het er identiek aan is of in zeer hoge mate ermee overeenstemt.

19 Het antwoord op die vraag is negatief. Van identiteit is er uiteraard geen sprake. Een hoge – aan identiteit grenzende – mate van overeenstemming tussen de tekens is evenmin aanwezig. De fonetische overeenstemming tussen het Teken en de plaatsnaam ‘Aix-en-Provence’ in de BOB is onvoldoende om daartoe te besluiten aangezien het vermelden van die plaatsnaam op zich, zoals gezegd, er niet op wijst dat de betrokken wijn voldoet aan de kwaliteitsvereisten die worden opgelegd aan de wijnen onder de BOB. Hetzelfde geldt voor de aanwezigheid van de woorden ‘en Provence’ in elk van beide tekens. Opnieuw gaat het slechts om een plaatsaanduiding maar niet om een verwijzing naar de door de BOB beschermde kwaliteitskenmerken. Die laatste zijn immers enkel verbonden aan de gehele BOB, inclusief de toevoeging van ‘Coteaux d’.

20 In tegenstelling tot wat verzoekster aanvoert, kan uit het feit dat het BBIE aan verweerster verzocht de inschrijvingsaanvraag te beperken tot wijnen van de vier in randnummer 1 opgesomde BOB’s, niet worden afgeleid dat het BBIE het Teken ziet als een gebruik van de ingeroepen BOB In ieder geval kunnen uit die vermeende voormalige opinie van het BBIE geen rechten worden geput en is het hof er geenszins door gebonden bij de beoordeling van huidig beroep.

21 Het hof concludeert dat het Teken geen gebruik uitmaakt van de BOB “Coteaux d’Aix-en-Provence” in de zin van artikel 26, lid 1, sub a), van de EU-Vo nr. 2024/1143. Aangezien een dergelijk gebruik een noodzakelijke voorwaarde is om de aanwezigheid van de door die bepaling geviseerde handelingen te kunnen aannemen, verliezen de andere discussiepunten inzake die bepaling – zoals de vraag of er een vorm van reputatieschade of -misbruik is – hun belang. Het hof buigt zich dan ook niet over die andere punten.

Aanwezigheid van een ‘voorstelling’ van de beschermde oorsprongsbenaming

22 Verzoekster is van oordeel dat het Teken bij de consument een ‘voorstelling’ van de BOB oproept in de zin van artikel 103, lid 2, sub b), van de EU-Vo nr. 1308/2013 (nu: artikel 26, lid 1, sub b), van de EU-Vo nr. 2024/1143).

23 Om na te gaan of een litigieus teken een voorstelling van een BOB oproept, moet het standpunt ingenomen worden van het relevante publiek, rekening houdend met het waarnemings- en verwachtingspatroon van dat publiek.

24 In de regel is het in acht te nemen waarnemings- en verwachtingspatroon, dat van een normaal geïnformeerde en redelijk omzichtige en oplettende, gemiddelde consument.[12] Partijen voeren geen redenen aan om uit te gaan van een andere maatstaf en het hof ziet daartoe evenmin redenen. Bijgevolg past het hof dat principe in deze zaak toe.

25 Inzake de bescherming van een BOB wordt – teneinde een uniform beschermingsniveau over de gehele Europese Unie te waarborgen – het relevante publiek gevormd door de Europese consument, niet beperkt tot, en met inbegrip van, de consument van de lidstaat waar het product dat de voorstelling van de beschermde benaming oproept, wordt vervaardigd of waarmee die benaming geografisch verbonden is en waar het product hoofdzakelijk wordt geconsumeerd.[13] Anders dan bijvoorbeeld het geval is voor de beoordeling van de aanwezigheid van een verwarringsgevaar tussen een aangevraagd en een bestaand Beneluxmerk, is de in aanmerking te nemen consument dus niet beperkt tot de consumenten binnen het Benelux-gebied.

26 Het HvJEU heeft het begrip 'voorstelling' omschreven als "*een situatie waarin het voor de aanduiding van een product gebruikte teken een deel van een beschermde geografische aanduiding of van een BOB bevat, zodat de consument, bij het zien van de naam van het desbetreffende product, als referentiebeeld het goed waarvoor die aanduiding of benaming geldt, voor de geest zal komen (…). Voorts kan er met betrekking tot producten met een vergelijkbaar uiterlijk sprake zijn van een voorstelling van een beschermde geografische aanduiding of van een BOB wanneer een fonetische en visuele gelijkenis tussen de beschermde geografische aanduiding of de BOB en het litigieuze teken bestaat*."[14] Dat betekent dat moet worden nagegaan of de consument bij het zien van het ter discussie staande teken het product voor ogen zal krijgen waarvoor de BOB geldt.[15] De consument moet een voldoende rechtstreeks en duidelijk verband leggen tussen het litigieuze teken en de BOB, een zekere associatie tussen beide is onvoldoende.[16] In de beoordeling moeten alle relevante gegevens van het concrete geval betrokken worden[17], inzonderheid het feit dat het litigieuze teken een deel van de BOB bevat, dat tussen het teken en de BOB een fonetische en/of visuele gelijkenis bestaat of dat het teken en de BOB conceptueel dicht bij elkaar liggen[18]. Ook het feit dat de gelijkenis tussen het

---

[12] HvJEU 9 september 2021, C-783/19 (Champanillo), ECLI:EU:C:2021:713, punt 62 ; HvJEU 7 juni 2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, punt 47; HvJEU 21 januari 2016, C-75/15 (Viiniverla), ECLI:EU:C:2016:35, punt 25 en de aldaar aangehaalde rechtspraak .

[13] HvJEU 2 mei 2019, C-614/17 (Manchego), ECLI:EU:C:2019:344, punt 50; HvJEU 21 januari 2016, C-75/15 (Viiniverla), ECLI:EU:C:2016:35, punt 27.

[14] HvJEU 9 september 2021, C-783/19 (Champanillo), ECLI:EU:C:2021:713, punten 55 en 56; HvJEU 7 juni 2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, punten 44 en 48; HvJEU 21 januari 2016, C-75/15 (Viiniverla), ECLI:EU:C:2016:35, punten 21, 22 en 33, en de aldaar aangehaalde rechtspraak.

[15] HvJEU 21 januari 2016, C-75/15 (Viiniverla), ECLI:EU:C:2016:35, punt 32.

[16] HvJEU 9 september 2021, C-783/19 (Champanillo), ECLI:EU:C:2021:713, punt 59; HvJEU 2 mei 2019, C-614/17 (Manchego), ECLI:EU:C:2019:344, punt 39; HvJEU 7 juni 2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, punten 45 en 53.

[17] HvJEU 9 september 2021, C-783/19 (Champanillo), ECLI:EU:C:2021:713, punt 60.

[18] HvJEU 9 september 2021, C-783/19 (Champanillo), ECLI:EU:C:2021:713, punt 58 en de aldaar aangehaalde rechtspraak.

teken en de BOB niet op toeval berust, kan een relevant gegeven zijn.[19] Hetzelfde geldt voor het gegeven dat het teken en de BOB gebruikt worden voor overeenstemmende waren.[20]

27 Het ter discussie staande Teken 'SEX en Provence' incorporeert een deel van de BOB: het laatste deel, 'en Provence' is, op het koppelteken na, identiek aan het laatste deel van de BOB, het eerste deel, 'SEX' is visueel verschillend maar ligt fonetisch dicht tegen het onderdeel 'Aix' van de BOB. Van het eerste onderdeel van de BOB, 'Coteaux d'' is er evenwel geen sprake in het Teken. Zoals hiervoor in punt 19 is overwogen, is dat onderdeel nochtans essentieel om het verband te leggen met het product 'wijn' en de kwaliteitskenmerken ervan, reden waarom de BOB 'Coteaux d'Aix-en-Provence' in zijn geheel moet worden vergeleken met het Teken. Het hof komt aldus tot de conclusie dat het teken en de BOB in geringe mate visueel en fonetisch overeenstemmen.

Er kan dan ook niet aangenomen worden dat de gemiddelde Europese consument een voldoende rechtstreeks en eenduidig verband zal leggen tussen het Teken en de BOB. Het Teken bevat immers niet het essentiële onderdeel van de BOB waarmee de waren onder de BOB onderscheiden worden van andere wijnen uit de streek. Voorts kan weliswaar verwacht worden dat de gemiddelde consument een associatie zou kunnen maken tussen het teken en de Provence maar dat is niet hetzelfde als een associatie met de BOB. In de Provence zijn er immers verschillende BOB's en wordt een veelheid aan wijnen geproduceerd, ook zonder het label en de kwaliteitskenmerken van een BOB. De associatie die het Teken opwekt, betreft aldus niet de BOB van verzoekster.

Dat geldt ook indien men de associatie met een plaats nauwer zou toespitsen op de stad Aix-en-Provence. Dienaangaande meent het hof in de eerste plaats dat die associatie niet evident is wegens de zelfstandige betekenis en specifieke – doorgaans aandachttrekkende – inhoud van het eerste onderdeel van het Teken, 'SEX'. Dat onderdeel, in hoofdletters geschreven, zal bij de gemiddelde consument er eerder toe leiden de betekenis van het Teken als geheel te begrijpen en te zien als refererend aan seksuele activiteiten in de Provence, in plaats van als een verwijzing naar de stad 'Aix-en-Provence'. De associatie met de plaatsaanduiding, zal naar oordeel van het hof betrekking hebben op de Provence als streek en niet op de stad Aix-en-Provence. Dat het Teken met opzet zou zijn gekozen om een woordspeling te vormen met de naam van de stad, is mogelijk maar volstaat niet om anders te oordelen aangezien het verband tussen het zelfstandige woord 'SEX' en de ruimere streek 'Provence' sterker zal doorwegen dan die woordspeling.

Ten tweede, voor zover de gemiddelde consument het Teken toch in verband zou brengen met de stad Aix-en-Provence als zijnde de oorsprong van de wijn die onder het Teken verhandeld wordt, houdt dat nog steeds geen voldoende verband in met de BOB. In Aix-en-Provence en de omgeving ervan worden immers ook wijnen verbouwd die geen 'Coteaux d'Aix-en-Provence' zijn en die

[19] HvJEU 21 januari 2016, C-75/15 (Viiniverla), ECLI:EU:C:2016:35, punt 39.
[20] HvJEU 9 september 2021, C-783/19 (Champanillo), ECLI:EU:C:2021:713, punt 66.

niet voldoen aan de productievoorwaarden die in het productdossier zijn vastgelegd. Zelfs al zou het verband met de stad en de omgeving ervan worden gelegd, dan nog is die niet te vereenzelvigen met de BOB. Dat een aantal van de wijnen waarvoor inschrijving als merk van het Teken gevraagd wordt, effectief voldoet aan de vereisten van de BOB, doet daaraan geen afbreuk.

Het hof concludeert dat niet kan aangenomen worden dat het Teken bij de gemiddelde Europese consument een 'voorstelling' zal meebrengen in de zin van artikel 26, lid 1, b), van de EU-Vo nr. 2024/1143.

Andere valse of misleidende aanduiding

28 Zoals gezegd, maakt verzoekster in haar verzoekschrift geen expliciete melding van het voormalige artikel 103, lid 2, sub c), van de EU-Vo nr. 1308/2013 (nu: artikel 26, lid 1, sub c), van de EU-Vo nr. 2024/1143). Zij meent evenwel dat de door die bepaling geviseerde omstandigheden voorliggen en beschrijft die in haar verzoekschrift in de grieven omtrent artikel 103, lid 2, sub a), van de EU-Vo nr. 1308/2013. Daarmee heeft zij zich impliciet op de sub c) – grond beroepen.

Mede rekening houdend met de argumentatie die verzoekster voor het BBIE voerde (stuk V.7 van verzoekster) en de inhoud van de aangevochten beslissing, kan het standpunt van verzoekster samengevat worden in twee stellingnames:

- het Teken is een onjuiste of misleidende aanduiding aangaande de oorsprong van het product,
- het Teken is een onjuiste of misleidende aanduiding aangaande de kwaliteit en kenmerken van het product.

29 Verweerster streeft naar het registreren van het Teken als merk voor vier soorten wijnen die allemaal in de Provence worden geproduceerd en die in hun respectieve BOB's telkens de naam 'Provence' hebben. Het hof ziet dan ook niet in dat het Teken "SEX en Provence" onjuist of misleidend zou kunnen zijn omtrent de oorsprong van de waar. Het Teken is immers enkel bedoeld voor wijnen die uit de Provence afkomstig zijn.

Ook in dit verband zij herhaald dat de gemiddelde consument het Teken geografisch niet (enkel) zal verbinden aan de stad Aix-en-Provence en in ieder geval niet aan de BOB "Coteaux d'Aix-enProvence". Er kan niet aangenomen worden dat het Teken bij de gemiddelde Europese consument de gedachte zou doen ontstaan dat iedere wijn die onder het Teken wordt verhandeld, afkomstig is uit de regio waarop de BOB "Coteaux d'Aix-en-Provence" slaat. Het bijkomende feit dat sommige wijnen onder het Teken dat wel zullen zijn, is onvoldoende om tot een andere conclusie te komen. Dat laatste brengt meteen mee dat er ook van een misleiding inzake de karakteristieken van de waar, geen sprake is. Het gebruik van het woord "SEX" zal door de gemiddelde Europese consument ook niet begrepen worden als een aanduiding van een bepaalde kwaliteit of eigenschap van de waar. Er bestaat immers in wezen geen verband van kwalitatieve aard tussen het consumptiegoed wijn enerzijds en seks anderzijds. Iedere consument is bovendien op de hoogte van welke impact alcoholische

dranken, zoals wijnen, kunnen hebben op menselijke gedragingen en zal het Teken, anders dan verzoekster meent, niet zien als een aanwijzing dat de betrokken wijn een andere invloed heeft op de seksualiteitsbeleving dan andere wijnen of alcoholhoudende dranken.

30 Ten slotte is het feit dat er dwingende en strafrechtelijk beteugelde regelgeving bestaat inzake de reclame en marketing van wijnen waarin de associatie tussen die wijnen en seksualiteitsbeleving aan banden wordt gelegd, voor de beoordeling van de vraag of het Teken in strijd is met de ingeroepen BOB, niet relevant. Die regelgeving heeft immers een heel andere finaliteit dan artikel 2.2ter, lid 3, sub c, van het BVIE.

31 Het hof concludeert dat het Teken niet kan beschouwd worden als een onjuiste of misleidende aanduiding aangaande de oorsprong of de karakteristieken van de wijnen waarvoor het bestemd is, in de zin van artikel 26, lid 1, c), van de EU-Vo nr. 2024/1143.

3. Conclusie

32 Het hof concludeert dat het beroep van verzoekster ongegrond is.

4. Kosten

33 Gelet op het bovenstaande, heeft het BBIE verzoekster terecht tot de kosten veroordeeld.

34 Het hof veroordeelt verzoekster tevens tot de kosten van deze beroepsprocedure. In deze zaak is de kost beperkt tot de vergoeding voor de kosten en honoraria van de procesvertegenwoordigers van de partijen, bedoeld artikel 4.9, c), van het Reglement op de procesvoering. De begroting van die kost gebeurt overeenkomstig de vastgestelde liquidatietarieven. Aangezien verzoekster de eigen kosten moet dragen, worden die niet begroot. Voor verweerster werd gepleit ter zitting, waarvoor het liquidatietarief één punt, aan € 600,00 per punt, toekent. Het Hof begroot de aan verweerster verschuldigde kosten bijgevolg op € 600,00.

E. Beslissing

Het Benelux-Gerechtshof, Tweede Kamer, op tegenspraak:

- wijst het beroep af,
- veroordeelt verzoekster tot betaling aan verweerster van € 600,00.

Dit arrest is gewezen door Th. Schiltz, Eerste vicepresident, J.I. de Vreese-Rood, rechter, en H. Storme, plaatsvervangend rechter.

Het is uitgesproken in Luxemburg ter openbare terechtzitting van 30 september 2025 door A.D. Kiers-Becking, president, in aanwezigheid van A. van der Niet, griffier, overeenkomstig artikel 1.60, lid 2, van het Reglement op de procesvoering.

A. van der Niet Griffier	A.D. Kiers-Becking President